

Autoreferat

1. Imię i nazwisko
2. Posiadane stopnie i tytuły
3. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych oraz instytucjach kultury
4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.)

4.1. CD *Andrzej Koszewski - Utwory Fortepianowe*

4.2. CD *Utwory Fortepianowe Kompozytorów Poznańskich*

5. Omówienie pozostałych osiągnięć artystycznych

5.1. Edukacja

5.2. Wybrana działalność artystyczna przed uzyskaniem stopnia doktora

5.3. Wybrana działalność artystyczna po uzyskaniu stopnia doktora

5.4. Działalność pedagogiczna

5.5. Podsumowanie

Andrzej Koszewski - Hajdwin

1. Imię i nazwisko: Maria Koszewska-Wajdzik

2. Posiadane stopnie i tytuły

1995 - tytuł magistra sztuki (dyplom z wyróżnieniem), Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu. Tytuł pracy dyplomowej „Wybrane zagadnienia dotyczące pracy przygotowawczej pianisty do publicznej produkcji”

2011 - stopień doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka, specjalność - fortepian. Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, promotor prof. Anna Kozub, temat rozprawy doktorskiej „Czas muzyczny w interpretacji dzieła muzycznego na przykładzie III sonaty gambowej g-moll BWV 1029 Jana Sebastiana Bacha i Sonaty Rebeci Clarke na altówkę i fortepian oraz Sonaty 3 Planet Jana Astriaba na fortepian solo”

3. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych oraz instytucjach kultury

- I. 1.09.1995-31.08.1997 Poznańska Podstawowa Szkoła Muzyczna nr 2 w Poznaniu (nauczyciel, pełen etat)
- II. 1.09.1997-28.12.1999 Poznańska Podstawowa Szkoła Muzyczna nr 2 w Poznaniu (nauczyciel, pół etatu)
- III. 18.09.1995-31.12.1995 Państwowe Liceum Muzyczne w Poznaniu (nauczyciel-akompaniator, godziny zleczone)
- IV. 18.09.1995-31.09.1998 Akademia Muzyczna w Poznaniu (nauczyciel, godziny zleczone)
- V. 1.10.1998-13.02.2000 Akademia Muzyczna W Poznaniu (nauczyciel, pół etatu)
- VI. 14.02.2000-1.10.2000 Akademia Muzyczna w Poznaniu (nauczyciel, pół etatu, umowa na czas określony)
- VII. 1.10.2000 Akademia Muzyczna w Poznaniu (nauczyciel, pełen etat, umowa na czas nieokreślony)
- VIII. 1.10.2007 Akademia Muzyczna w Poznaniu (wykładowca, pełen etat)
- IX. 1.10.2013 Akademia Muzyczna w Poznaniu (adiunkt)

Maria Koszewska-Wajdzik

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

Na mojej drodze artystycznej pojawiło się kilka impulsów, które zaowocowały nagraniem dwóch płyt zawierających utwory fortepianowe kompozytorów poznańskich. Początkowo w planach była jedna płyta całkowicie poświęcona mojemu Ojcu, Andrzejowi Koszewskiemu. Jednak ciekawość powstającej w obecnych czasach, mało znanej twórczości fortepianowej naszych rodzimych twórców zaowocowała drugim krążkiem CD.

Poprzedziło go intensywne poszukiwanie pozycji pisanych na fortepian solo, których – jak się okazuje – nie jest zbyt wiele. Zdecydowana większość kompozycji powstaje na wszelkiego rodzaju zestawienia instrumentalne, nie wyłączając oczywiście kameralistyki fortepianowej, a także na chór czy orkiestrę.

Część z umieszczonych na płycie pozycji ma wyraźne zakorzenienie w tradycyjnej muzyce tonalnej, część nawiązuje do nurtów impresjonistycznych, ludowych, czy wreszcie korzysta ze zdobyczy elektroniki. Wiele z tych kompozycji stanowi pewne zebranie dotychczasowych doświadczeń autorów, spojrzenie wstecz na historię osobistą bądź ogólnoludzką. Nasuwa się refleksja, iż żyjemy w czasach podsumowań, powrotów do korzeni. Obserwuję też zmęczenie twórców muzyką całkowicie oderwaną od tonalności, jak świat zmęczony jest zachwytem nad techniką. Ludzkość zwraca się ku naturze, a muzyka ku systemowi dur-moll.

Dla mnie osobiście była to wielka przygoda, wrażeniami z której chciałabym się podzielić.

4.1. Andrzej Koszewski – Utwory Fortepianowe

Andrzej Koszewski urodził się i wzrastał w Poznaniu, które - jak sam twierdził - jest nie tylko kolebką państwowości, ale znaczącym ośrodkiem pielęgnującym od wieków rozwój nauki i sztuki. Ukończywszy studia muzykologiczne i muzyczne w Poznaniu i Warszawie został przyjęty jako pracownik naukowo - dydaktyczny do Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej (obecnie Akademii Muzycznej) w Poznaniu, gdzie jako późniejszy profesor wykreował wielu wspaniałych wychowanków spośród teoretyków i kompozytorów, jak np. Krzesimir Dębski, Marek Jasiński, Janusz Stalmierski, Zdzisław Wysocki, Lidia Zielińska i inni. Jednak największą miłością Jego życia stała się muzyka chóralna. Jako 13-letni chłopiec został członkiem uznanego na świecie Poznańskiego Chóru Katedralnego prowadzonego przez ks. Wacława Gieburowskiego. To dzięki temu czteroletniemu doświadczeniu, podczas którego wraz z chórem koncertował po Europie, mój Ojciec poznał dzieła wielkich mistrzów od renesansu do współczesności, co „jest wykonalne, co łatwe, co trudne, co się wykonawcom i słuchaczom więcej podoba, co mniej, jaka jest rola tekstu słownego, co warunkuje dobre i pełne brzmienie” (fragment wywiadu udzielonego Radiu Emaus z 18.02.2009 r.). To właśnie „orkiestra głosów ludzkich” stała się Jego pasją, dzięki której zyskuje uznanie na całym świecie.

Oprócz szerokiego wachlarza muzyki chóralnej, Andrzej Koszewski napisał kilkanaście pozycji na fortepian, z których część funkcjonuje w repertuarze pianistycznym na różnych poziomach trudności, a część nie jest wcale poznana. Utwory te nigdy nie zostały zebrane i nagrane na płycie, dlatego poczułam się, jako córka i pianistka, niejako w obowiązku tego dokonać. Jako pierwsza upubliczniam też szczegółowe informacje o poszczególnych kompozycjach czerpiąc je z rękopisu Katalogu Twórczości mojego Ojca.

Przy wyborze kierowałam się następującym kluczem: nurt wirtuozowski ,pastiż, nurt pedagogiczny, ludowy, twórczość dla dzieci.

Małgorzata Koszewska - Hajdosi

Sonata breve (nurt wirtuozowski, 1954)

Sonata breve została napisana na zamówienie Komisji Zamówień Kompozytorskich przy Związku Kompozytorów Polskich. Składa się z trzech części: *Allegro energico* (allegro sonatowe), *Adagietto* (arietta instrumentalna) i *Vivace* (rondo). Jest to zdecydowanie najbardziej wirtuozowski utwór napisany z doskonałym wyczuciem możliwości fortepianu, dający pełną swobodę wykonawczą.

Podczas pracy nad *Sonatą breve* nie mogłam się oprzeć skojarzeniom z Sinfonietą – utworem na orkiestrę symfoniczną napisanym na bazie materiału muzycznego z tejże Sonaty w 1956 roku. Było to dla mnie niejako motorem w poszukiwaniu właściwego brzmienia. Najtrudniejsza interpretacyjnie II część istniała w mojej wyobraźni jako trwający i modulujący dźwięk skrzypiec, w przeciwieństwie do szybko gasnącego brzmienia fortepianu.

Sonata breve to dzieło często wykonywane estradowo w Polsce, a także poza jej granicami (Niemcy, USA). Została opublikowana 1974 r. przez Agencję Autorską i dedykowana Aleksandrze Utrecht, która ją wielokrotnie wykonywała.

Pięć dawnych tańców (pastiż, 1954 - 63)

Pięć dawnych tańców powstało w ramach studiów stylistycznych, które obejmowały też wariacje w różnych stylach, opracowania melodii popularnych czy miniatur problemowych zawartych w wydanych w 1968 r. *Materiałach do improwizacji fortepianowej*.

W skład *Pięciu dawnych tańców* wchodzi: *Pawana* (1962), *Galiarda* (1962), *Sarabanda* (1957), *Menuet* (1954) i *Galop* (1963). Oddane zostały do druku w roku 1984 do Wydawnictwa Muzycznego Agencji Autorskiej w serii „Dla młodych solistów i kameralistów”. Doczekały się również transkrypcji na gitarę solo (2006) dokonanej i wykonanej przez Łukasza Kuropaczewskiego.

Trzy sonatiny (nurt pedagogiczny, 1978)

Trzy sonatiny to cykl utworów, który - można by rzec - rósł razem ze mną. W założeniu swoim jest przeznaczony na rączkę dziecięcą, która wraz z upływem lat rośnie i rozszerza swe możliwości.

A) *I sonatina*

„Do wykonania przez 6-letnią córeczkę - Maryjkę”, jak można przeczytać w Katalogu Twórczości mojego Ojca. To tłumaczy fakt, iż rozpiętość ręki w akordach nie przekracza seksty. Utwór wdzięczny i pomimo skromnych środków kompozytorskich, wymagający od wykonawcy wrażliwości na barwę i płynność linii melodycznej z jednej strony, a z drugiej nerwu estradowego i temperamentu.

I sonatina jest bardzo chętnie grywana przez uczniów szkół podstawowych, doczekała się też nagrania radiowego (Waldemar Kowalski) i transkrypcji na gitarę solo Łukasza Kuropaczewskiego.

B) *II sonatina*

Utwór z założenia pedagogiczny, dla niższych i średnich szkół muzycznych, nie rezygnujący z popisowości. Rozpiętość w akordach do septymy. Nagrany w 1979 r. przez Polskie Radio (Waldemar Kowalski) i wykonywany do dziś przez uczniów na różnym etapie kształcenia. Transkrypcja na gitarę solo Łukasza Kuropaczewskiego.

Łukasz Kuropaczewski

C) III sonatina

To najbardziej „dorosła” sonatina z rozpiętością w akordach sięgająca oktawy. Oparta jest na nietransponowanej skali 7-stopniowej es, fis, g, gis, a, b, des, stanowiącej uzupełnienie 5-stopniowej skali f, d, e, c, h (użytej w utworze chóralnym Fa-re-mi-do-si) do pełnej skali 12-tonowej. Dźwięki f, d, g, e, c, h pojawiają się dopiero w kodzie części finałowej jako nawiązanie do ww. pozycji chóralnej.

I ta sonatina została nagrana przez Waldemara Kowalskiego dla Polskiego Radia w 1979 roku i ztranskrybowana na gitarę solo.

Przystroje (nurt ludowy, 1970)

To siedem melodii ludowych zaczerpniętych z folkloru wielkopolskiego:

1. *Zaprosili mnie na wesele*
2. *Pod borem, pod lasem*
3. *Plon niesiemy, plon (Starej baby syn)*
4. *Oj siadaj, siadaj, kochanie moje*
5. *Brzuchaty*
6. *Nie bój że się, dziewczę, mojej zdrady*
7. *O jeju, jeju, com ja uczyniła*

A. Koszewski pisząc *Przystroje* opierał się na oryginalnych melodiach śpiewanych podczas ludowych obrzędów. Przyśpiewki te wyłonione zostały z następujących zbiorów:

1. *Wielkopolskie tańce ludowe*
2. *Piosenki z Wielkopolski J. Sobieskiej*
3. *Polska sztuka ludowa*
4. *Szlakiem kozła lubuskiego J. M. Sobieskich*

Ojciec zestawiał ze sobą siedem najlepiej reprezentujących Wielkopolskę tańców i pieśni (zwłaszcza rejon, gdzie występują dudy i kozioł). Polscy muzycy ludowi (grajkowie i śpiewacy) obficie ozdabiali swe melodie w czasie gry charakterystycznymi ozdobnikami zwanymi przez nich przystrojami - stąd też nazwa zbioru.

Przystroje zostały stworzone w celach muzyczno - pedagogicznych, gdyż oprócz zapoznania odtwórców z folklorem ziemi wielkopolskiej zawierają problemy natury technicznej, przydatne w kształceniu na poziomie średnim i wyższym.

Na prośbę Witolda Krzemińskiego powstała też orkiestrowa transkrypcja tych utworów.

Przystroje A. Koszewskiego doczekały się dwóch nagrań radiowych, które w roku 1971 zarejestrował Waldemar Kowalski, oraz licznych wykonań estradowych (Mieczysław Makowski, Jan Jański, Andrzej Tatarski, Zdzisław Wysocki)

Nuty wydano drukiem przez Agencję Autorską w 1973 r. oraz przez PWM w 1977 r. Są dedykowane żonie, Krystynie Koszewskiej.

Makowe ziarenka (nurt dziecięcy 1969)

Napisane na głos recytujący i fortepian w postaci 14 drobnych utworów do 14 wierszy zaprzyjaźnionego z Ojcem poznańskiego poety Józefa Ratajczaka. Jest to typowa twórczość dla dzieci, gdzie muzyka pełni służebną rolę w stosunku do tekstu i jest rodzajem ilustracji dźwiękowej. Głos recytujący ma dużą swobodę interpretacyjną i nie jest ściśle czasowo związany z przebiegiem muzycznym. *Makowe ziarenka*, pomimo, iż zostały napisane przed moim urodzeniem, w druku PWM z 1978 r. zaopatrzone są dedykacją „Mojej córeczce Marii”.

W 1976 r. *Makowe ziarenka* zostały nagrane dla Polskiego Radia. Partię fortepianu zagrali moi Rodzice: Krystyna i Andrzej Koszewscy, głosu użyczyli uznani aktorzy: Barbara Kraftówna i Mieczysław Gliški. Na obecnej płycie recytację wierszy powierzyłam celowo nie

Anna Koszewska - Przydub

profesjonalnym aktorom, ale dzieciom, wykorzystując ich naturalność interpretacji. Dzięki temu uzyskałam specyficzny klimat bajkowości, podyktowany dziecięcą wyobraźnią.

Wykorzystane szerokie możliwości sonorystyczne fortepianu nie tylko w tradycyjny sposób, ale też gra bezpośrednio na strunach dłońmi (uderzanie, tłumienie), czubkami palców (uderzanie, pocieranie), paznokciem (szarpanie) pozwoliło na uzyskanie brzmienia np. harfy, klawesynu, perkusji.

Cykl tych miniatur najlepiej wykonywać w dwie osoby: jedna od strony klawiatury, druga - strun. W tym przypadku dokonaliśmy rodzinnego nagrania: na fortepianie towarzyszył mi mój mąż Zbigniew Wajdzik, a wiersze recytowały nasze dzieci: Józef i Franciszek.

4.2.Utwory Fortepianowe Kompozytorów Poznańskich

Na powyższą płytę składa się osiem utworów napisanych w przedziale czasowym pomiędzy latami 50-tych ubiegłego stulecia a rokiem 2014.

Janusz Stalmierski - Grota (2013) na dwa fortepiany

Kompozytor urodzony w Stargardzie Szczecińskim. Studiował kompozycję w klasie prof. A. Koszewskiego w Akademii Muzycznej w Poznaniu. Twórca głównie muzyki wokально-instrumentalnej inspirowanej poezją, koncertującej i teatralnej. Obecnie jest Prorektorem do Spraw Artystycznych, Naukowych i Kontaktów Międzynarodowych poznańskiej uczelni.

Grota została napisana dla Lutosławski Duo i wykonana po raz pierwszy na Poznańskiej Wiośnie Muzycznej w 2013 roku. Podczas obecnego nagrania towarzyszyła mi dr Małgorzata Sajna-Mataczyńska.

Grota jest kompozycją pianistycznie bardzo wymagającą, trudną technicznie, zwłaszcza w przebiegach 16-stkowych opartych o modulacje. Jednak największe wyzwanie stanowi precyzyjna synchronizacja dwóch instrumentów, zarówno w częściach szybkich, jak i wolnych w pojedynczo stawianych akordach. Ciekawa jest tu konstrukcja harmoniczna. Partia pojedynczego fortepianu napisana jest w odległości kwinty czystej pomiędzy ręką lewą i prawą. Jednak po zestawieniu instrumentów ich partie względem siebie przesunięte są o tercję wielką lub kwartę. Figuracje 16-stkowe pisane w różnych podziałach od 3 do 7 nut, przy zastosowaniu zmiennych akcentów i falującej linii melodycznej budzą skojarzenia z krajobrazem podziemnej groty, pełnej nawisów skalnych i zagłębień. Części wolne wyobrażają ciszę, w której słychać krople spadającej wody.

Agnieszka Zdrojek – Suchodolska – Pejzaż zimowy (2011)

Agnieszka Zdrojek – Suchodolska urodziła się w Inowrocławiu. Kompozycję ukończyła w Poznaniu w klasie prof. Zbigniewa Kozuba. Obecnie związana jest z tą uczelnią jako pracownik dydaktyczny. Jest autorką licznych kompozycji na różne zestawienia wokально – instrumentalne i instrumentalne oraz aranżerem utworów na zespoły kameralne i big band. Zajmuje się z pasją propagowaniem muzyki współczesnej.

Pejzaż zimowy, podobnie jak *Le Quai de Bercy* Ewy Fabiańskiej - Jelińskiej, jest przeniesieniem malarstwa na płótnie na grunt malarstwa dźwiękowego. Choć nie ma on odniesienia do konkretnego obrazu, jest napisany bardzo sugestywnie. Poprzez operowanie czasem (fermaty) i pastelową barwą dźwięku pozwala przenieść się w krajobraz pokryty śniegiem, gdzie w ciszy słychać delikatne podmuchy wiatru unoszące w powietrze roziskrzane płatki (gra na strunach). Fragment z dominującym ciemnym basem przypomina o surowości mroźnego klimatu, złagodzonego jednak delikatnością prawej ręki. Całość utrzymana w pogodnym nastroju (element walca) nastraja do

Janusz Stalmierski

kontemplacji piękna zimowej aury.

Aleksander Szeligowski – 4 Aforyzmy (1955)

Kompozytor urodzony w Wilnie, dyrygent i organista, syn Tadeusza Szeligowskiego. Studia kompozytorskie ukończył u ojca, organy u Józefa Pawlaka w PWSM w Poznaniu, natomiast dyrygenturę u Stanisława Wisłockiego w Warszawie. W latach 1964-93 wykładał w poznańskiej AM. Specjalizował się w muzyce chóralnej i fortepianowej o przeznaczeniu pedagogicznym.

4 Aforyzmy to cykl krótkich, pięknie napisanych miniatur, każda w swoim odrębnym stylu. Powstały jeszcze w latach licealnych dla kolegów pianistów, a w szczególności dla późniejszego profesora Jana Jańskiego, który je wielokrotnie wykonywał.

- I. Fakturą przypomina etiudę na technikę staccato, jednak liczne umieszczone w tekście oddechy narzucają wykonawcy formę, w wyniku czego powstaje utwór - „żart”, „groteska”.
- II. Drugi *Aforyzm* kontrastuje z pierwszym spokojnym tonem wypowiedzi, nasuwającym na myśl tęskne melodie ludowe we współczesnym opracowaniu. Na uwagę zasługuje tonalne rozwiązanie jako złagodzenie atonalnych napięć w całym utworze.
- III. *Con passione e legato* to wijące się unisono przebiegi 16-stkowe, mnie osobiście kojarzące się z IV częścią Sonaty b-moll F. Chopina, zarówno w budowie, przebiegu melodycznym, jak i problemach technicznych.
- IV. *In memoriam Arnold Schönberg* to ostatni z *Aforyzmów* oparty na technice serialnej (seria 13 dźwięków – dźwięk e powtarza się oktawę wyżej). Seria w trakcie utworu jest przetwarzana rytmicznie, przenoszona wyżej i skracana. Lewa ręka również oparta jest o dźwięki serii, ale w większości w układach harmonicznym. W rezultacie powstała miniatura w stylu mazurków Karola Szymanowskiego.

Ewa Fabiańska - Jelińska - Le Quai de Bercy. Hommage a Marc Chagall (2014)

Ewa Fabiańska - Jelińska ukończyła studia kompozytorskie w Poznaniu w klasie prof. Zbigniewa Kozuba. Młode pokolenie twórców, laureatka wielu ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów kompozytorskich. Obecnie wykładowca Akademii Muzycznej w Poznaniu.

Pozwolę sobie zacytować w tym miejscu wypowiedź autorki na temat jej dzieła:

„Inspiracją była dla mnie twórczość wybitnego malarza - Marca Chagalla (a w szczególności obraz, od którego pochodzi tytuł utworu). Twórczość znakomitego artysty cechuje m.in. wykorzystywanie różnych barw, kontrastów, zabawa kolorem, karykaturalne spojrzenie na świat i życie, przerysowanie pewnych elementów, nadanie zwykłym przedmiotom cech mistycznych, stopniowe odsłanianie przedmiotu i chęć dotarcia do jego głębi - przedmiot może pozornie wydawać się zwyczajny, ale po dogłębnym jego poznaniu możemy odkryć wielką moc, która w nim drzemie. Przedmioty na obrazach Chagalla stopniowo ożywają, budzą się do życia, rozpędzają się, aż w końcu możemy zobaczyć je w locie (motyw uniesienia i wolności).”

W *Le Quai de Bercy...* autorka próbowała uchwycić powyższe cechy malarstwa Chagalla poprzez „naruszenie proporcji, kontrast, wyraźne zmiany rytmiczne i ekspresji, ukazywanie przedmiotu (powtarzalność, ostinato, które buduje kulminację i nagle rozwiązuje się lub zmienia całkowicie charakter), dążenie do pokazania motywu lotu”.

Do powyższych refleksji na końcu Autoreferatu załączam fotografię obrazu Marca Chagalla *Le Quai de Bercy*, w którym te wszystkie cechy się kumulują.

Zdzisław Wysocki – Dwa studia op. 10 nr 2 (1968)

Kompozytor urodzony w Poznaniu, a obecnie na stałe mieszkający w Austrii. Studiował

Konrad Kordecki - Bydli

kompozycję w poznańskiej uczelni u prof. A. Koszewskiego. Twórca muzyki orkiestrowej, kameralnej i solowej, autor muzyki awangardowej. Łączy swobodę wyrazu z ciekawą rytmiką i kolorystyką różnych instrumentów.

Dwa studia to cykl dwóch skonstruowanych drobnych utworów. Pierwszy - *Mikstury* - oparty o strukturę akordową stylem przybliży się ku impresjonizmowi (co często pojawia się w muzyce współczesnej). Bardzo ważnym elementem jest tu czas, który poprzez odpowiednią realizację pełni rolę formotwórczą. Drugi - *Etiuda* - to zabawa dźwiękami. Zbudowana jest na rozszerzających się bądź malejących interwałach, głównie od 2m do 7w w układzie harmonicznym.

Wspomniana przeze mnie „zabawa” dobrze określa ton, w jakim utrzymany jest charakter *Etiudy*. Duża dawka muzycznego humoru pozwala na puszczenie wodzy fantazji i poeksperymentowanie z interpretacją. Liczne repetycje w trudnych dla ręki układach w pełni uzasadniają nazwę „etiuda”.

Maria Ćwiklińska – Couleurs pour Piano. Un beau jour (2011)

Maria Ćwiklińska to kompozytorka, teoretyk muzyki, autorka podręczników do nauki kształcenia słuchu *Dyktanda elementarne* i programu komputerowego do tegoż przedmiotu dla szkół muzycznych I st. Komponuje na różnego rodzaju zespoły kameralne, instrumenty solowe i chór.

Couleurs pour Piano pierwotnie był przeze mnie wykonany do układu rytmicznego w ramach XIV Poznańskiego Festiwalu Sztuki w 2011 roku. Jest ścisłym nawiązaniem do kierunku impresjonizmu w sztuce muzycznej i hołdem największemu przedstawicielowi Klaudiuszowi Debussy'emu. W kompozycji tej można odnaleźć wiele cech malarstwa dźwiękowego, zatarcie się harmonicznym prawideł, plamy dźwiękowe utrzymane w pastelowej kolorystyce. Tak jak w impresjonizmie, najważniejsze jest „wrażenie”. Burzliwa środkowa część *con anima* przywodzi na myśl niektóre Preludia Debussiego

Monika Kędziora - Impressious pour la fin du siecle (1998)

Monika Kędziora urodziła się w Ostrowie Wielkopolskim. Kompozycję studiowała u prof. Jana Astriaba w Poznaniu. Autorka tekstów i publikacji z zakresu teorii muzyki, twórca utworów solowych i kameralnych. Obecnie adiunkt w Katedrze Kompozycji w Akademii Muzycznej w Poznaniu.

Impressious pour la fin du siecle został wyróżniony na 40 Konkursie Młodych Kompozytorów im. Tadeusza Bairda w Warszawie. Genezę powstania najlepiej opisuje sama kompozytorka jako komentarz do wydanych drukiem nut przez Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Poznaniu z roku 2006:

„*Impressious pour la fin de siecle* to oczywista aluzja do epoki schyłku wieku XIX, ale i refleksja nad przemijaniem sztuki, muzyki w wymiarze ogólnym. To jednocześnie próba zamknięcia pewnego osobistego etapu kompozytorskiego, spojrzenie wstecz, uchwycone w przelotnych wrażeniach brzmieniowych - impresjach.”

Kompozycja Moniki Kędziory zawiera w sobie całą paletę barw: od impresjonistycznej pastelowości, przez wirtuozowską błyskotliwość, aż po pełne brzmienie fortepianu przy zastosowaniu szerokiej rozpiętości rejestrów.

Zbigniew Kozub – Arthrea (2014)

Zbigniew Kozub - kompozytor urodzony w Szczecinie. Ukończył AM w Poznaniu w klasie kompozycji prof. Floriana Dąbrowskiego. Z Poznaniem związał swą dalszą karierę zawodową, pełniąc ważne funkcje w samej uczelni, jak i poza nią. W kręgu zainteresowań twórczych znajduje się oprócz dzieł chóranych, wokalnie-instrumentalnych, kameralnych, symfonicznych i solowych

Jan Komenda - Przydział

także muzyka filmowa i teatralna.

Arthrea powstawała w dwóch etapach. W pierwszym, nie znając zamierzeń autora co do całościowego brzmienia dzieła, nagrałam warstwę fortepianu. Pozostawiono mi tutaj pełną swobodę interpretacyjną. Do zarejestrowanego już materiału kompozytor sam stworzył ścieżkę elektroniczną dodając odbicia fortepianu, echa, efekty sonorystyczne, przedłużając pauzy i przez to rozbijając utwór na mniejsze odcinki. W rezultacie powstał zabawny dialog fortepianu akustycznego z elektroniką.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć artystycznych

5.1 Edukacja

Urodziłam się w Poznaniu, w rodzinie muzycznej. Ojciec - Andrzej Koszewski - był kompozytorem, Matka – pianistką. Od wczesnych więc lat moje otoczenie prześiknięte było muzyką, zwłaszcza chóralną. Razem z Rodzicami wielokrotnie uczestniczyłam w polskich i zagranicznych wydarzeniach muzycznych, poznawałam folklor prezentowany przez zespoły wokalne z całego świata na różnego rodzaju festiwalach i konkursach, coraz bardziej będąc zainteresowana własnym sposobem uprawiania sztuki dźwięku - fortepianem.

W wieku niecałych pięciu lat rozpoczęłam naukę u znakomitej specjalistki w dziedzinie metodyki nauczania początkowego – Mirosławy Preuschoff-Każmierczak. Edukację pianistyczną kontynuowałam przez następnych 12 lat pod okiem mgr Barbary Miodyńskiej najpierw w Państwowej Podstawowej Szkole Muzycznej im H. Wieniawskiego , a potem w Państwowym Liceum Muzycznym im. M. Karłowicza w Poznaniu. Lata licealne to czas intensywnego rozwoju muzycznego i wrażliwości na jakość dźwięku, podczas których licznie koncertowałam i zdobywałam pierwsze laury (laureatka Ogólnopolskich Przesłuchań Uczniów Klas Fortepianu Szkół Muzycznych II stopnia w Olsztynie, wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Wykonawczym Muzyki K. Szymanowskiego w Zakopanem).

Studia pianistyczne odbyłam w poznańskiej AM pod kierunkiem prof. Andrzeja Tatarskiego. Profesor Tatarski, pianista koncertujący solowo i kameralnie, chętnie dzielił się swoim doświadczeniem estradowym, zdradzając liczne wskazówki techniczne, bezcenne w mojej późniejszej pracy akompaniatora i kameralisty.

Podczas studiów swoją wiedzę wzbogacałam na międzynarodowych kursach we Wrocławiu i Dusznikach - Zdroju prowadzonych przez prof. Ryszarda Baksta, i Wiktora Mierżanowa. Prof. Mierżanow utwierdził we mnie potrzebę dążenia do perfekcji w każdej frazie, uruchamiając pasję ćwiczenia.

W tym okresie dwukrotnie zostałam stypendystką Ministra Kultury i Sztuki (1992/93, 1993/94), wygrałam Stypendium I st. w Ogólnopolskim Konkursie na Stypendia im F. Chopina w Warszawie (1991) i zostałam półfinalistką Międzynarodowego Konkursu im. F. Chopina w Getyndze (1993). Moja działalność obejmowała też liczne koncerty w kraju i za granicą (Hamburg, Heerenveen, Moskwa, Praga). W charakterze solisty wykonałam w Auli UAM w Poznaniu *Fantazję na tematy polskie* na fortepian z orkiestrą I. J. Paderewskiego w ramach uroczystości sprowadzenia prochów kompozytora do Polski.

5.2 Wybrana działalność artystyczna przed uzyskaniem stopnia doktora

Po ukończeniu studiów rozpoczęłam pracę zawodową, która poprzez swoją różnorodność ubogaciła moją muzyczną wiedzę od strony różnych aspektów. W 1995 roku zostałam zatrudniona w Poznańskiej Podstawowej Szkole Muzycznej im. T. Szeligowskiego nr 2 w Poznaniu w charakterze nauczyciela fortepianu i akompaniatora. Kontakt z małymi dziećmi i związana z tym

Anna Koszewska-Rydz

konieczność ustawiania aparatu technicznego zmusiła mnie do zadawania samej sobie wielu pytań i uświadomienia na nowo prawideł rządzących ręką pianisty. Jednocześnie zrozumiałam, jak wielka odpowiedzialność spoczywa na nauczycielu w tych pierwszych latach kształcenia. Jednocześnie w roli akompaniatora uczestniczyłam w wielu koncertach i konkursach, ucząc się roli muzycznego towarzysza dzieci oraz życzliwego przyjaciela w trudnych estradowych momentach.

W tym samym roku podjęłam pracę w Akademii Muzycznej w Poznaniu na Wydziale Wychowania Muzycznego, Dyrygentury Chóralnej i Rytmiki jako akompaniator podczas zajęć z dyrygentami. Moje doświadczenie wzbogaciło się o umiejętność czytania partytur chóralnych, czytanie a vista wyciągów fortepianowych utworów instrumentalnych i wokalnie-instrumentalnych, a także niejednokrotnie o autorskie opracowania wyciągów z partytur a capella. Nieprawdopodobna ilość poznanej wówczas literatury: od chorału gregoriańskiego poprzez Psalm Gómski, wielkie oratoria i msze baroku, klasyczne symfonie, monumentalne dzieła romantyczne i postromantyczne po współczesną muzykę chóralną pozwoliły mi bezpośrednio dotknąć tego, co pamiętałam z dzieciństwa. Moje kontakty z chóralistyką miały jeszcze późniejszą kontynuację podczas współpracy z Chórem Żeńskim Sonantes Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, prowadzonym pierwotnie przez prof. Krystynę Domańską - Maćkowiak, a potem przez Hannę Malicką. Jako akompaniator miałam przyjemność towarzyszyć mu na wielu koncertach i festiwalach (m.in. w 2005 w Arnheim - Holandia, w 2007 w Sommacampagna - Włochy, w 2010 w Cantonigros - Hiszpania).

Jednocześnie jako akompaniator pracowałam podczas zajęć z choreografii i tańca historycznego. Spotkałam się tam z autentyczną realizacją dawnych tańców, jakże muzycznie inną od tych, które gramy choćby w Suitach Bacha.

Moje spotkanie z wydziałem Wychowania Muzycznego, Dyrygentury Chóralnej i Rytmiki uważam za bardzo cenne, gdyż jest to spojrzenie na interpretację muzyki od strony ruchu. Trwanie dźwięku ukazane jest za pomocą ruchu ręki dyrygenta bądź ciała rytmiczek, co nie jest obojętne dla pianistycznej wyobraźni. Dźwięk fortepianu fizycznie wygasa zaraz po jego powstaniu i tylko właśnie właściwie ukształtowane wyobrażenie może przełożyć się na złudzenie jego trwałości.

Główny nurt mojej działalności od roku 2000 to kameralistyka. Bliska jest mi opinia prof. Jerzego Marchwińskiego, iż kameralistyka to „partnerstwo w muzyce”. Cieszy mnie każdy krok w kierunku rozumienia roli pianisty jako równorzędnego towarzysza, jako że utwór jest zawsze nierozdzielalną całością. W ramach uczelni współpracuję z instrumentami smyczkowymi. Oprócz licznych koncertów solowych i kameralnych do najważniejszych wydarzeń do czasu obrony pracy doktorskiej zaliczyć mogę recital inaugurujący III Ogólnopolski Konkurs Wiolonczelowy we Wrocławiu w 1995 z wiolonczelistką Katarzyną Górską, Koncert Finałowy w ramach festiwalu z okazji Roku I. J. Paderewskiego w Poznaniu w 2001 r. ze skrzypaczką Ewelina Pachucką - Mazurek, Sonatenabend w Uniwersytecie Sztuki w Berlinie w 2007 z altowiolistką Ewa Guzowską czy uczestnictwo w recitalu w ramach przewodu doktorskiego w.w. Ewy Guzowskiej w Bydgoszczy w 2007 r.

W 2011 roku obroniłam pracę doktorską, której tematem był „Czas muzyczny w interpretacji dzieła muzycznego na przykładzie III Sonaty g-moll BWV 1029 J.S.Bacha, Sonaty Rebecce Clarce na altówkę i fortepian oraz Sonaty 3 Planet Jana Astriaba na fortepian solo”.

5.3 Działalność artystyczna po uzyskaniu stopnia doktora

Szczegółowy wykaz działalności artystycznej jest dołączony do niniejszej dokumentacji w postaci tabelki i programów koncertowych.

Moja działalność skupia się głównie wokół kameralistyki fortepianowej. Od roku 2006 współpracuję ze znakomitą altowiolistką dr hab. Ewą Guzowską, co zaowocowało wieloma przedsięwzięciami artystycznymi. Wspólnie zagrałyśmy wiele koncertów i recitali, z których za najbardziej znaczące uważam koncerty inauguracyjne Ogólnopolskiego Konkursu Altówkowego im. Dominika Rutkowskiego w 2012 i 2014 r. w Szczecinie, koncert w ramach Janowieckich

Leana Kornwato-Ogier

Interpretacji Muzyki im. Jakuba Walaska w Janowcu, recital na 41 Międzynarodowym Kongresie Altowiolowym w Krakowie, na IV Międzynarodowym Festiwalu im. Philippa i Xawera Scharwenków w Szamotułach w 2013 r. i podczas Poznańskiej Wiosny Muzycznej w 2015 roku. Inaugurowaliśmy też wspólnie liczne warsztaty muzyczne, m. in. w Koszalinie, Inowrocławiu, Poznaniu, Pyrzycach czy Koninie. Te ostatnie to Międzynarodowy Kurs Muzyczny im. Witolda Friemanna (już VII edycja), z którym jestem od początku związana jako pianista – akompaniator.

W ramach poznańskiego cyklu Arcydzieła Kameralistyki wielokrotnie wykonywałam dzieła kameralne ze studentami bądź pedagogami naszej uczelni.

Współpracuję również z Towarzystwem im. H. Wieniawskiego, z ramienia którego byłam pianistą dyżurnym na IX Konkursie Altówkowym im. J. Rakowskiego w Poznaniu, czy podczas warsztatów prowadzonych przez prof. Jerzego Kamasę.

Z prof. Kamasą wiążą mnie trzy wspólne koncerty w Szczecinie, Koninie i Poznaniu, gdzie wspólnie z E. Guzowską wykonaliśmy *Dwie pieśni* na alt, altówkę i fortepian J. Brahmsa w transkrypcji Profesora na dwie altówki i fortepian.

Jestem w stałym kontakcie z Towarzystwem im. F. Nowowiejskiego w Poznaniu, gdzie w Salonie Muzycznym będącym jednocześnie muzeum kompozytora organizowane są koncerty solowe i kameralne. Podobnie w ramach cyklu „Niedziela z klasyką” w Museum Cafe przy poznańskim Muzeum Archeologicznym zostałam wielokrotnie zaproszona do prezentacji utworów solowych, kameralnych i z zespołem rodzinnym.

Dziedzina, która ostatnimi czasy interesuje mnie coraz bardziej, to muzyka współczesna. Za ciekawe doświadczenie mogę uznać zetknięcie się z preparacją fortepianu w utworach J. Cage'a w 2012 r. w setną rocznicę jego urodzin. Chętnie też biorę udział w koncertach kompozytorskich wykonując utwory młodych adeptów tego kierunku, a także propagując utwory fortepianowe mojego Ojca A. Koszewskiego np. na VI Międzynarodowym Forum Kompozytorów w Poznaniu w 2012 r. W tym samym roku dokonałam prawykonania utworu *Twój ślad* Janusza Stalmierskiego.. Moje rosnące zainteresowanie muzyką XX i XXI wieku zaowocowało napisaniem i zadedykowaniem mi *Sonatiny ala fantazja* na altówkę i fortepian Zdzisława Wysockiego (prawykonanie odbyło się podczas Poznańskiej Wiosny Muzycznej w dniu 26.03.2015) oraz *Arthrea* na fortepian solo i elektronikę Zbigniewa Kozuba.

Na uwagę zasługują też dwa koncerty połączone z ruchem scenicznym: koncert w ramach XIV Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki „Muzyka – Ruch – Przestrzeń”, gdzie prawykonałam *Coleurs Pour Piano* M. Ćwiklińskiej do choreografii Anny Kokocińskiej, oraz udział w widowisku muzycznym „Muzyka w Intermedialnej Przestrzeni” poświęconym W. Friemannowi w 125 rocznicę urodzin.

Moje doświadczenie kameralne poszerzam współpracując ze śpiewakami Opery Berlińskiej Małgorzatą i Markiem Pitchami (biorąc udział w recitalach wokalnych i warsztatach operowych), barytonem Olgierdem Krammem, sopranistkami Natalią Piechowiak, Joanną Szymkowską vel Sęk czy Marleną Kubacką.

W 2011 r. ukazała się płyta Poznańskiego Chóru Dziecięco – Młodzieżowego „Campanelli” pod dyr. Beaty Sibrecht, wydanej przez Free Fly Studio, w której wykonuję partię akompaniamentu. W 2013 r. wzięłam udział w nagraniu płyty habilitacyjnej E. Guzowskiej zawierającej *Sonatę* Jarosława Papaja (prawykonania dokonałyśmy 12.02.2013.) i *Pieśni* W. Friemanna. W 2014 r. w Wydawnictwie Akademii Muzycznej w Poznaniu ukazały się dwie płyty kameralne: *Sonaty* (zawierające nagrań w 2010 r. *Sonatę* R. Clarce i *II sonatę gambową* J. S. Bacha) oraz *Z muzyką przez wieki* (z moim udziałem w *III sonacie gambowej* J. S. Bacha). w 2014 r. Wydawnictwo Akademii Muzycznej opublikowało w ramach Wydawnictwa Jubileuszowego moją płytę solową: *Andrzej Koszewski – Utwory Fortepianowe*, a w 2015r. *Utwory Fortepianowe Kompozytorów Poznańskich*.

W ramach współpracy z powyższym wydawnictwem wydrukowane zostanie *Trio* A. Koszewskiego, w którym dokonałam korekty partii fortepianu. Opracowałam też warstwę pianistyczną w *Pieśniach rycerskich* W. Friemanna, które są przygotowywane do druku.

Obecnie pracuję nad warstwą pianistyczną, która towarzyszyć będzie *Materiałom do kształcenia*

Beata Koszewska - A. S.

sluchu dla dzieci 6-letnich, w związku z reformą wieku szkolnego. Materiały te ukażą się nakładem wydawnictwa Triangel.

5.4 Działalność pedagogiczna

Nie sposób nie wspomnieć o pracy pedagogicznej. Z jednej strony jest to prowadzenie przedmiotu „Praca z pianistą”, który postrzegam jako przekazywanie własnego doświadczenia kameralnego i wzajemne ubogacanie się, wymiana muzycznych myśli i pozostanie ciągle otwartym na propozycje interpretacyjne młodych ludzi. Z tym przedmiotem związane są udziały w konkursach, kursach muzycznych i liczne koncerty ze studentami. Na przestrzeni kilkunastu lat pracy zagrałam ok. 30 dyplomów licencjackich i magisterskich, realizując bogaty program kameralny, w tym po uzyskaniu stopnia doktora 7. Dokładny spis recitali zamieszczony jest w załączniku nr 4.

Towarzyszyłam też młodym adeptom sztuki w licznych egzaminach wstępnych do uczelni polskich i zagranicznych oraz przesłuchaniach do takich orkiestr, jak Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Poznańskiej, Orkiestra Opery Poznańskiej czy Wrocławska Orkiestra Kameralna Leopoldinum.

Z drugiej strony jako pracownik Wydziału Teorii Muzyki, Kompozycji, Dyrygentury Symfonicznej i Rytmiki prowadzę przedmiot „Fortepian”. Moim zadaniem nie jest uczynić ze studentów sprawnych pianistów (przychodzą często bez żadnego wykształcenia w tym kierunku), ale rozmiłować ich w tym instrumencie i nauczyć za pomocą często bardzo skromnych środków wyrażania tego, co - np. w przypadku kompozytorów - sami stworzą. W ramach tego przedmiotu prowadzę też naukę improwizacji, transpozycji i czytania a vista.

5.5 Podsumowanie

Fortepian ciągle otwiera przede mną wiele tajemnic. Poprzez wielotorowe doświadczenia odkrywam jego nowe możliwości barwowe, dźwiękowe, techniczne, ciągle się uczę i rozwijam. W moich myślach dojrzewają powoli plany związane z kameralistyką fortepianową na dwa fortepiany i cztery ręce, które (zwłaszcza ta druga) są zbyt mało obecne na muzycznej scenie. Mam więc nadzieję, że nowe zamierzenia pozwolą mi jeszcze pełniej realizować się w roli pianisty i pedagoga.

15.04.2018.

Maria Koszewska-Wajdzik

Maria Koszewska-Wajdzik